

Miljøministerens svar på spørgsmål nr. 570 (alm. del) stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Spørgsmål nr. 570 (alm. del)

”Vil ministeren kommentere de anbefalinger, som Affaldscamp 08 er kommet med og redegøre for, hvilke anbefalinger regeringen vil prioritere?”

Svar

Generelt er resultaterne af AffaldsCamp 08 interessante. Projekterne kan være til inspiration i regeringens kommende arbejde. Jeg har følgende kommentarer til de enkelte anbefalinger.

Anbefalinger med fokus på råvarer

Genvinding af næringsstoffer. I det omfang landbrugets afgrøderester, husdyrgødning mv. bliver forbrændt, er jeg enig i, at næringsstoffer som fosfor og kalium fra den aske, der produceres, bør genanvendes. Især fosfor er en begrænset ressource i verden. Der er dog ingen teknologier på markedet i dag, som kan udvinde fosfor fra asken. Jeg hilser derfor et privat finansieret udviklingsprojekt om emnet velkomment.

Shredderaffald. Affaldscampen anbefaler, at der indføres et forbud mod deponering af affald fra metalgenvinding - såkaldt shredderaffald. I de eksisterende regler er der ikke krav om deponering af shredderaffald. Såfremt der findes muligheder for behandling i Danmark eller i udlandet, er det muligt for kommunalbestyrelsen at anvise affaldet til forbrænding evt. efter forbehandling efter affaldsbekendtgørelsen.

Miljøstyrelsen vil vurdere, om f.eks. forbehandling af biler, nye regler for batterier og elektronikskrot betyder, at ikke alt shredderaffaldet længere skal klassificeres som farligt affald. Det vil betyde, at der skabes et bedre økonomisk incitament til at udnytte ressourcerne i affaldet frem for blot at deponere det.

Forsøg med øget udsortering af metaller og efterfølgende forbrænding af shredderaffald kan gennemføres indenfor den eksisterende regulering.

Anbefalinger med fokus på energisektoren

Vindmøllevinger. Der er inden for de senere år udviklet metoder til bl.a. at neddele vindmøllevinger, således at affaldet kan forbrændes i forbrændingsanlæggene. Endvidere findes der ifølge Miljøstyrelsen eksempler på virksomheder, der på forskellig vis arbejder med at genanvende kompositmaterialerne i vindmøllevingerne. Det er umiddelbart vanskeligt at afgøre, om forbrænding eller genanvendelse af udtjente vindmøllevinger er den

bedste løsning både miljømæssigt og samfundsøkonomisk nu og i fremtiden. Jeg kan dog konstatere, at der i dag eksisterer alternativer til deponeringen.

Jeg mener, at industrien selv må have en interesse i at investere i anlæg, som kan behandle de udtjente vindmøllevinger, herunder selv må være med til at afprøve idéen om en on-site neddeling af vindmøllevinger.

Kobling af miljøgodkendelser for behandlingsanlæg og affaldsregulativer.
Affaldscamp 2008 har foreslået, at godkendelsesmyndigheden skal fastsætte vilkår for og føre tilsyn med, hvilke affaldsfraktioner der må modtages på anlægget og at vilkårene skal være i overensstemmelse med kommunernes affaldsregulativer og affaldsplaner.

Miljøstyrelsen har oplyst, at det allerede i dag er muligt at fastsætte vilkår for, hvilke affaldsfraktioner et anlæg må modtage efter forbrændings- og deponeringsbekendtgørelserne. Tilsynsmyndigheden fører tilsyn med, at vilkår fastsat i godkendelsen overholdes. Bestemmelserne i forbrændings- og deponeringsbekendtgørelsen supplerer bekendtgørelsen om godkendelse af listevirksomhed.

For både forbrændings- og deponeringsanlæg fastsættes vilkårene af hensyn til at reducere miljøbelastningen fra det enkelte anlæg. For så vidt angår affald som skal genanvendes, findes ikke i samme omfang særskilte regler, der stiller krav om vilkårsfastsættelse ved godkendelsen. Det fremgår dog af affaldsreglerne, som et grundlæggende princip, at affald skal kildesorteres, ligesom det påhviler kommunalbestyrelsen at sikre, at affald indsamlet til genanvendelse bliver genanvendt.

Miljøstyrelsen har oplyst, at Affaldscampens anbefaling i praksis er vanskelig at implementere i fuldt omfang. Dette skyldes primært, at miljøgodkendelserne og den generelle affaldslovgivning har forskelligt sigte. Hvor miljøgodkendelsen har til formål at reducere miljøbelastningen fra det enkelte anlæg, har affaldsreglerne som primært formål at sikre, at alt affald bliver håndteret og herunder behandlet.

Overordnet set er det opfattelsen, at krav om kildesortering hos affaldsproducenten bedst sikrer hensynet til en korrekt affaldsbehandling og en høj genanvendelsesprocent. Pligten til kildesortering skal kombineres med kommunens anvisning og tilsyn. Også med de kommende regler om en ny organisering af genanvendeligt erhvervsaffald vil kravet om kildesortering og pligt for affaldsproducenten til at aflevere genanvendeligt affald til genanvendelse, kombineret med kommunens tilsyn hermed, sikre hensynet til en korrekt affaldsbehandling og en høj genanvendelsesprocent.

Nedlukning af danske deponeringsanlæg

Affaldscampen har foreslået, at der tilstræbes en dramatisk reduktion af deponering af affald og nedlukning af danske deponeringsanlæg. Jeg vil henvise til min besvarelse af spm 571, 574 og 576, hvor jeg har kommenteret disse forslag.

Anbefalinger med fokus på byggebranchen

Affaldscampen har to projektforslag, som vedrører byggeaffald. Det ene handler om at forbedre kvaliteten af genanvendte byggematerialer. Det andet handler om udvikling af mere bæredygtigt byggeri, således at en større del af bygningerne til sin tid kan genanvendes. Det kan oplyses, kommunerne, jf. planloven, allerede i dag har mulighed for i lokalplaner, at stille krav om at ny bebyggelse skal opføres som lavenergibebyggelse. De nærmere krav til lavenergi byggeri er fastsat i bygningsreglementet." Byggelov og bygningsreglement", som hører under Økonomi- og Erhvervsministerens ressort.

Bygge- og anlægsaffald tegner sig for omkring 40 % af den samlede mængde affald i Danmark, og en meget stor andel af denne affaldsfraktion genanvendes (95 % i 2006). Som reglerne er i dag, er det en forudsætning for genanvendelse af byggeaffaldet, som erstatning for primære råstoffer, at der er tale om rene materialer, som er fri for f.eks. PBC, sod, tjære og rester af maling og lak. Jeg vil også henlede opmærksomheden på Brancheaftale om selektiv nedbrydning m.v., der opstiller regler for bl.a. styring af kvalitet, kontrol og miljøsikring under nedrivningsprocessen.

Anbefalinger med fokus på dagligvarehandlen

En gennemførelse af affaldscampens projektforslag i forhold til dagligvarehandlens affald beror i høj grad på branchen. Det vil være dagligvarehandlen, der aktivt skal sætte varepartier til salg på en såkaldt "Last-minute" portal og håndtere varerne både i forhold til afhentning og i de tilfælde, hvor varerne ikke sælges.

Sortere "afskrevne" varer i butikkerne. Det vil være dagligvarehandlen, der skal sortere "afskrevne" varer i butikkerne, og dagligvarehandlen der skal være med til at initiere udviklingen af et nyt system til samtransport af varer og affald, der kan passe ind i de traditionelle transportsystemer til og fra butikkerne. Et miljøprojekt fra 2005 udarbejdet i regi af det tidligere Produktpanel for detailhandel (sammensat af repræsentanter for de væsentligste aktører inden for dagligvareområdet, en repræsentant for leverandørerne, for forbrugerne og fra Miljøstyrelsen) viser, at det er logistisk, miljømæssigt og økonomisk fornuftigt, at dagligvarehandlens butikker sorterer organisk affald ud til biologisk behandling.

Det synes derfor umiddelbart relevant at arbejde videre med at konkretisere projektet. Jeg kan samtidig konstatere ud fra resultaterne af campen, at der i branchen er interesse fra flere aktører for at gå ind i projektet. Sammenholdt med før nævnte forudsætning om en høj grad af deltagelse og samarbejde på tværs i detailhandlen har jeg således en forventning om, at det er branchen, der sammen med øvrige relevante aktører tager initiativ til opfølgning på anbefalingerne.

Anbefalinger med fokus på den offentlige sektor

Udvikling af den "læredygtige stol". En af Affaldscampens projekter vedrører mulighederne for, at livscyklustanken er grundlag for indretning og drift af den offentlige sektors serviceydelser - for eksempel skoler og skolemøbler - med henblik på at reducere affaldsmængderne fra den offentlige sektor.

Jeg er enig i, at den offentlige sektor skal tage et særligt ansvar. For eksempel kan den offentlige sektors indkøb bidrage til at fremme miljøeffektive produkter og produktudvikling. Som et eksempel på dette har Affaldscampen drøftet udviklingen af "den læredygtige stol", hvor affald og livscyklusvurderinger tænkes ind i en tidlig designfase af produktet. Det er et godt eksempel på en produktudvikling, der ville kunne begrænse affaldsdannelsen.

Jeg finder det oplagt at indtænke produkters affaldskonsekvenser allerede ved design af produkterne. Ligeledes ser jeg potentialer i 'Vugge til vugge' konceptet, hvor affald ansues som en råvare, der kan udnyttes inden for andre industrier. Dette kan bidrage til et mere ressourceeffektivt samfund.

Livscyklusperspektivet ligger også bag den danske indsats gennem de sidste 15-20 år for udvikling af renere teknologier og produkter. I miljømærkerne Blomsten og Svanen er princippet om substitution af kemikalier og udvikling af produkter med øget grad af genanvendelse et bærende princip. Danmark arbejder løbende for endnu større integration af disse principper i miljømærkeordningerne, og vi arbejder for at anvende miljømærkerne som instrument for offentlige indkøbere.

Med hensyn til campens debat om at bruge offentlige indkøb offensivt kan jeg nævne, at anvendelse af offentlige grønne indkøb har høj prioritet. Blandt andet har Danmark sammen med de øvrige nordiske lande igangsat et projekt, der skal analysere betydningen af offentlige indkøb som løftestang for udviklingen af miljømæssigt innovative produkter. Et af formålene med projektet er at få en samfundsøkonomisk vurdering af potentialet ved miljøinnovative offentlige indkøb.

Det forslåede projekt, som gør det teknologisk muligt at sortere dagrenovationen yderligere efter kildesortering og dermed trække flere ressourcer ud, lyder meget spændende. Det er vigtigt, at husholdningsaffaldet behandles på en måde, som giver størst værdi såvel miljømæssigt som økonomisk. De ressourcer, der er i dagrenovationen kan udnyttes bedre end de bliver i dag bl.a. ved øget fokus på sortering, herunder kildesortering hos den enkelte borger. Jeg kan forstå at projektet allerede er igangsat af et konsortium (DONG, Amagerforbrænding, DTU m.fl.) og det bliver interessant at følge resultaterne af deres arbejde.